

ת"פ 20685/11/16 - מדינת ישראל נגד הלל לי לאופר

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 20685-11-16 מדינת ישראל נ' לאופר

בפני
בעניין: כבוד השופט יוסי טורס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

הלל לי לאופר

הנאשם

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית בלבד, עבירה לפי סעיף 7(א), רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] תשל"ג-1973 (להלן: "הפקודה") ובעבירה של החזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 10 רישא לפקודה. מעובדות כתב האישום עולה כי ביום 5.11.16 החזיק הנאשם, ביחידת דיור בה התגורר, סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל 253.85 גרם נטו וכן משקל אלקטרוני קטן אשר שימש אותו לשקילת סמים.

במסגרת הסדר הטיעון הסכימו הצדדים כי הנאשם יישלח לשירות המבחן וכי "ככל שהתסקיר יהיה חיובי (והכוונה היא היעדר שימוש והמלצה לטיפול) העונש הכולל יהיה 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, תוך חפיפת העונש המותנה והכל בכפוף לחו"ד הממונה. ככל שהתסקיר לא יהיה חיובי, העונש יהיה חופשי, תוך שהמאשימה תגביל עצמה ל-10 חודשי מאסר הכוללים את העונש המותנה, בניכוי ימי המעצר".

אומר כבר עתה, כי בסופו של יום, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית והצדדים טענו לכן בהתאם לסיפא להסכמה.

תסקירי שירות המבחן

2. שירות המבחן הגיש בעניינו של הנאשם, רווק כבן 27 המתגורר בבית הוריו. חמישה תסקירים, שהתפרשו על

עמוד 1

פני תקופה של כשנה. בתקופה זו היה הנאשם בקשר עם היחידה לטיפול בהתמכרויות בקריית אתא, על מנת לסייע לו להיגמל מהתמכרותו לסמים.

מנימוקים של צנעת הפרט לא אפרט יתר על המידה, אך בתמצית יאמר כי שירות המבחן התרשם מבחור צעיר המנהל אורח חיים התמכרותי וניכרת בעניינו נזקקות טיפולית גבוהה. עוד עלה מהתסקירים כי הנאשם עבר אירועים משבריים אשר הובילו אותו להתמכרות ארוכת שנים לסמים.

עם זאת, הנאשם התקשה לשתף פעולה לאורך זמן ובשלב מסוים הוחלט כי לא ימשיך עוד בטיפול במסגרת היחידה להתמכרויות. כפי שצוין לעיל, שירות המבחן הגיש מספר תסקירים והמלצותיו ידעו תהפוכות (כפונקציה של שיתוף הפעולה מצד הנאשם) ולבסוף, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית, אך המליץ לבחון אפשרות להטיל על הנאשם עונש מאסר בעבודות שירות, בצד מאסר על תנאי.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה הפנה לחומרת מעשיו של הנאשם ולכמות הסם שנתפסה. כן הפנה להרשעה קודמת, אף היא בעבירה מתחום הסמים, וטען כי ענישה קודמת לא הציבה גבולות לנאשם ולא הרתיעה אותו. ביחס לעונש הראוי לנאשם, נטען כי אין לראות בהמלצות שירות המבחן כחוביות ולכן, בהתאם להסדר, לא הסכימה המאשימה לעונש מאסר בעבודות שירות, אלא טענה לגבולו העליון של טווח הענישה, עליו הוסכם במסגרת ההסדר, היינו עשרה חודשי מאסר הכוללים הפעלת מאסר מותנה. כן התבקשה פסילת רישיון הנהיגה, פסילה על תנאי, קנס והתחייבות להימנע מעבירה.

4. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבות חייו הקשות של הנאשם, לזעזוע העמוק שפקד את המשפחה בעת אירוע האסון שהוזכר בתסקירים, וטען כי הדבר הוביל להתדרדרות במסלול חייו של הנאשם. לשיטתו, הנאשם הראה ניסיונות כנים לצאת ממעגל הסמים והוכיח שקיימים סיכוי שיקום בעניינו. ב"כ הנאשם הדגיש כי משך תקופה ארוכה מאוד לא עשה הנאשם שימוש בסמים, והוא מסר מספר רב של בדיקות שתן אשר נמצאו נקיות מסם, למעט אחת (ענ/1). עוד ציין כי הנאשם מבין את טעותו ועושה מאמצים להיחלץ מעולם הסמים. כן צוין כי הנאשם מתנדב לטובת הציבור (ענ/2). ביחס לעונש הראוי לנאשם, נטען כי עונש מאסר יפגע בנאשם יתר על המידה ולא יסייע לחברה בדבר. לאור כך, ביקש הסנגור להטיל עונש מאסר אשר ניתן לשאת בו בעבודות שירות.

5. שמעתי אף את אבי הנאשם אשר העיד כי ניכר שינוי בהתנהגותו, הוא עוזר לו בעבודתו ואינו עושה שימוש בסמים בימים אלו.

הנאשם בדברו האחרון ציין כי עשה מאמץ לשקם את חייו וכיום הוא מרגיש חזק יותר. כן טען הנאשם כי עבר סבל רב במהלך התקופה הארוכה בה שהה בתנאים מגבילים. הנאשם הביע נכונות לבצע עבודות שירות.

דין והכרעה

קביעת מתחם הענישה

6. כידוע, עם כניסתו לתוקף של תיקון 113 לחוק העונשין השתנה האופן בו גוזר בית המשפט את העונש. תיקון זה מתווה שלושה שלבים לקביעת העונש. בשלב הראשון, על בית המשפט לקבוע האם כתב האישום כולל מספר עבירות המהוות אירוע אחד או מספר אירועים, ובהתאם לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד. בשלב השני, על בית המשפט לקבוע את מתחם הענישה ההולם לכל אירוע וזאת בהתאם לעיקרון המנחה בענישה שהוא הלימה, תוך מתן משקל לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מדיניות הענישה הנוהגת והערכים שנפגעו בשל מעשה העבירה. לבסוף, בשלב השלישי, בית המשפט בוחן האם נכון לחרוג מהמתחם שנקבע, בין לקולה ובין לחומרה, שאחרת ייגזר העונש בגדרי המתחם, בהתאם לנתוני הנאשם הספציפי.

7. בעניינו מובן שמדובר באירוע אחד. שאלה נפרדת היא האם נדרש בית המשפט לקבוע מתחם ענישה מקום בו הצדדים הגיעו להסדר טיעון הכולל ענישה או טווח ענישה. בבית המשפט העליון הובעו דעות שונות בעניין ו"נראה שטרם נקבעה הלכה מחייבת בנדון" (ע"פ 8109/15 **אהרון אביטן נ' מדינת ישראל** (9.6.16)). עם זאת, מוסכם על הכל שמתחם הענישה ההולם וטווח הענישה המוסכם, אינם מונחים זהים, שהרי הראשון מבטא קביעה נורמטיבית של בית המשפט, בהתאם לשיקולים הקבועים בסעיפים 40-44 לחוק העונשין, בעוד שטווח הענישה הוא יציר הצדדים ומושפע לא אחת מכוח המיקוח שלהם, ואינו מבטא בהכרח קביעה ערכית נורמטיבית נכונה (ע"פ 512/13 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (4.12.13)). כמו כן ברי כי "אין בית המשפט כבול לעונש או לטווח ענישה שהוסכם בין הצדדים בהסדר טיעון, ועליו להחליט בהתאם לשיקול דעתו אם לכבד הסכמות אלה אם לאו. זאת, בהתחשב עם סבירות ההקלות שניתנו לנאשם בהסדר הטיעון והשיקולים שעמדו ביסוד הקלות אלה, מבחינת התאמתם לאינטרס הציבורי ולקידום תכליות המשפט הפלילי". (ע"פ 4301/15 **יאשיהו יוסף פינטו נ' מדינת ישראל** (5.1.16)). אציין כי בשל הצורך לבחון את סבירות ההקלה לה זכה הנאשם, בעטיו של הסדר הטיעון, נומקה העמדה המצדדת בצורך בקביעת מתחם ענישה גם במקרה של הסדר טיעון, בכך שהדבר יוצר שקיפות, באופן שהציבור זוכה לדעת בבירור את מידת ההקלה לה זכה הנאשם בשל הסדר הטיעון (עמדת השופט מלצר בע"פ 512/13 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (4.12.13)). כמו כן, נומקה עמדה זו בכך שהדבר מעמיד בפני בית המשפט כלי מדידה יעיל לבחינת סבירות הסדר הטיעון "לפחות במקרים בהם סבירות הסדר הטיעון אינה ברורה על פניה" (עמדת השופט מזוז בע"פ 4301/15 **יאשיהו יוסף פינטו נ' מדינת ישראל** (5.1.16)). וראו גם: אורן איל-גזל "**העונש ההולם לא תמיד יהלום**", עורך הדין 70 (אוקטובר 2013). עם זאת, כאמור, אין מדובר בהלכה מחייבת והנושא טרם הוכרע.

8. בנסיבות ענייננו, הסכימה המאשימה להגביל עצמה לעונש מאסר בן 10 חודשים, הכוללים עונש מאסר מותנה בן 6 חודשים, בעוד הנאשם טוען "פתוח". בשים לב לעברו הפלילי של הנאשם, גילו ויתר הנסיבות, לא ניתן לומר כי מדובר בטווח ענישה בלתי סביר על פני הדברים. לאור כך, אינני סבור שיש צורך במקרה זה לפרט ולנמק את מתחם הענישה ההולם במקרה זה, כנעשה במקרים בהם אין מדובר בהסדר, אלא אדרש לנושא בקצרה בלבד.

9. הערכים המוגנים הנפגעים בעבירות הסמים ידועים לכל. מדובר בפגיעה של ממש בשלום הציבור, בטחון ורכושו ואף בנאשם עצמו. עבירות סמים והצורך להשיגן, גוררים לרוב עבירות רכוש הפוגעות בציבור, ומעגל הקסמים: סמים - עבירות רכוש - סמים, ידוע לכל העוסקים בנושא.

ביחס לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, אציין כי הסמים הוחזקו בביתו של הנאשם וכי הכמות אינה מועטה.

ביחס למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות אפנה למקרים הבאים: ת"פ 38865-09-10 **מדינת ישראל נ' יחיאל** (31.1.12), בו נידון נאשם בשל החזקת סם מסוג חשיש שלא לצריכה עצמית, במשקל של 481 גרם (מחולק ל-5 פלטות) ל-4 חודשי עבודות שירות וקנס; ת"פ 51933-05-12 **מדינת ישראל נ' בוטבול** (27.3.14), בו נידון נאשם בשל החזקת סם מסוג קנאבוס במשקל כולל של 254.66 גרם נטו לחודשיים מאסר בעבודות שירות ועונשים נלווים; ת"פ 19158-06-11 **מדינת ישראל נ' ברנס** (17.9.11), בו נידון נאשם שהחזיק סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 2,357 גרם לחמישה חודשי מאסר בפועל; ת"פ 16576-06-14 **מדינת ישראל נ' אבו טראש** (19.10.14), בו נידון נאשם בעבירה של החזקת סם מסוג חשיש במשקל 599 ג' שלא לצריכה עצמית לחמישה חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס; ת"פ 12111-12-12 **מדינת ישראל נ' אמיר נאסר** (02.09.13), בו נידון נאשם שהורשע בהחזקת סם מסוג חשיש, שלא לצריכתו העצמית, במשקל של כ-254 גרם ובעבירה של שיבוש הליכי חקירה לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות (אגב הפעלת מאסר מותנה). אציין כי במקרה זה נקבע מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר ועד ל-18 חודשי מאסר.

לאור כך, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את נסיבותיו של מקרה זה, נע בין מספר חודשי מאסר שניתן לשאת בהם בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

10. טרם דיון בשאלת עונשו של הנאשם, אציין כי טווח הענישה אליו הגיעו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון מצוי בחלקו בתוך מתחם הענישה שקבעתי (ובעיקר הרף העליון, שהוא ההקלה לה זכה הנאשם בשל הודאתו). בשים לב לנסיבותיו האישיות של הנאשם, עברו הפלילי, האמור בתסקירים, ויתר הנסיבות, ראיתי לכבד את הסדר הטיעון בהיותו מאוזן וראוי. השאלה בה עלי להכריע היא מהו העונש שיש להטיל על הנאשם, בתוך טווח הענישה המוסכם, ולכך אעבור כעת.

11. הנאשם הוא צעיר כבן 27. בעת ביצוע העבירה היה כבן 25. משך תקופה לא מבוטלת הוא שיתף פעולה עם גורמי הטיפול אשר התרשמו כי הוא "עושה שינויים קטנים ומדודים בהתנהגותו" ואף בדיקות שתן לא מעטות שמסר העידו על ניקיון מסמים, תקופה לא קצרה. לאור כך המליץ שירות המבחן בתחילה על הטלת צו מבחן, אך בהמשך, לאחר בדיקה שהעידה על שימוש בסם, השתנתה ההמלצה (בין היתר לאור כך שהנאשם לא הסכים להליך גמילה ארוך בקהילה טיפולית) ולא ניתנה עוד בעניינו המלצה טיפולית. מסקנה זו מצערת, שכן ברי שהנאשם יכול היה להיתרם מהליך טיפולי, לא רק בהיבט הצר הקשור בענישה בתיק זה, אלא בעיקר בהשפעה על איכות חייו.

12. עם זאת, וחרף היעדר המלצה טיפולית, סברתי כי נכון להימנע בעניינו של הנאשם מעונש מאסר בכליאה ולאמץ את המלצת שירות המבחן למאסר בעבודות שירות (וקיימת חוות דעת חיובית של הממונה לאחר בדיקות סמים שנמצאו נקיות). מסקנה זו מתחדדת לאור ההכרה ההולכת וגוברת בדבר ההשפעות השליליות של עונש מאסר בכליאה, לרבות הטמעת ערכים עברייניים (אפקט קרימינוגני). דומה כי שירות המבחן לא התרשם מאדם בעל דפוסי התנהגות עברייניים, אלא התמכרותיים, וכך גם הייתה התרשמותי שלי. נקבע לא אחת כי ראוי להימנע מהטלת עונש מאסר

בכליאה ביחס למי שאינו בעל דפוסי עבריינות מובהקים (ראה ע"פ 4318-10-11 מדינת ישראל נ' רפאילוב ואח' (5.1.12), חוות דעתו של כב' השופט (כתוארו אז) ר. שפירא; כן ראה גם דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים, 2015 (המכונה "דו"ח ועדת דורנר")). ראו גם:

"העבירה בה המערער הורשע בוצעה בשנת 2012, במועד בו המערער היה צעיר כבן 23. בצד זאת, קיים במקרה דנן חשש להשפעה שלילית שתהא לשליחתו של המערער למאסר בשלב זה - תוך קטיעת מגמת השיפור החיובית בעניינו (ראו: ע"פ 1964/16 בושנאק נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (25.05.2017); "הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים" דיון חשבון 21 (2015))." (רע"פ 356/14 עמנואל קפרוב נ' מדינת ישראל (3.10.17)).

13. לכך יש להוסיף כי התרשמתי מהנאשם כאדם חלש יחסית, הסובל אף מקשיים נפשיים כאמור בתסקיר שירות המבחן. ברי בעיני כי עונש מאסר בכליאה יהיה קשה ביותר עבורו ואפשר שאף יגרום לו נזק של ממש. כן, "עלינו לזכור כי המאסר אינו אלא אמצעי, ולא תכלית - אמצעי לגמול, להרתעה ולשיקום העבריין... המטרה היא להצביע על כיווני חשיבה נוספים מעבר לבניית מתקני מאסר ומעצר נוספים, וכאמור הממשלה למעשה כבר בחרה לילך בדרך זו כאשר אימצה את דו"ח ועדת דורנר; מסקנתה העיקרית של ועדה זו היתה כי "יש לפעול לצמצום השימוש במאסרים במקרים בהם המאסר אינו הכרחי להגבלת יכולת של עבריינים שהמסוכנות שלהם לחברה גבוהה, והרחבת השימוש בעונשים זולים יותר ויעילים יותר העומדים בעקרון ההלימה, ובכך להביא להקצאה יעילה ונכונה יותר של המשאבים המופנים לטובת הנושא" (שם, בעמ' ד'), ואין לי אלא להצטרף לאמור, גם בצו השכל הישר" (בג"צ 1892/14 האגודה לזכויות האדם בישראל ואח' נ' השר לבטחון פנים ואח' (13.6.17), פסקה קכו' לפסק דינו של המשנה לנשיאה רובינשטיין).

14. אל מול חוסר התאמתו של עונש מאסר בכליאה לנתונו של נאשם זה, עונש מאסר בעבודות שירות יהא בו מחד גיסא להוות עונש מוחשי, ארוך וקשה, אך מאידך גיסא לא יחשוף את הנאשם להשפעות השליליות שבכליאה מאחורי סורג ובריח. השפעות שיפגעו הן בנאשם והן בחברה (בעקיפין). בנסיבות ענייננו, ראיתי עונש זה כהולם ונכון. אדגיש כי למעשה עונש זה מצוי בגדרי טווח הענישה שקבעו הצדדים, שהרי להגנה הותר לטעון באופן "פתוח" ורק המאשימה הגבילה עצמה לעונש מאסר בן 10 חודשים (הכולל את המאסר המותנה).

15. שקלתי שמא יש בעובדה שכנגד הנאשם תלוי ועומד עונש מאסר מותנה בן שישה חודשים, למנוע ענישה בעבודות שירות. ההתלבטות מקורה בהלכה לפיה, ככלל, יש להפעיל עונש מותנה במצטרף לעונש המוטל, כאמור בסעיף 58 לחוק העונשין, אלא אם קיימים נימוקים מיוחדים להימנע מכך, וכאמור קיים מאסר מותנה בן שישה חודשים, שהוא הגבול העליון של עונש שניתן לשאת בו בעבודות שירות. בענייננו, סברתי כי קיימים נתונים לחפיפת העונש שאטיל בתיק זה לעונש המאסר המותנה שיש להפעיל. נימוקים אלו קשורים בגילו הצעיר של הנאשם; במצבו הנפשי; בתקופת מעצרו ובתקופה הארוכה בה שהה בתנאים מגבילים קשים; במאמציו לשקם את חייו כעולה מתסקיר שירות המבחן; ובמשמעות של צבירת העונשים המחייבת למעשה את שליחת הנאשם למאסר בכליאה, עונש שראוי לדעתי להימנע ממנו בנסיבות העניין.

16. אשר על כן, ולאחר שנתתי דעתי למכלול טיעוני הצדדים, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 3 חודשי מאסר בפועל.

ב. אני מורה על הפעלת עונש המאסר המותנה בן ששת החודשים שהוטל על הנאשם בת"פ (ק"ש) 24484-04-14 מיום 13.04.14.

הנאשם יישא בעונש המאסר אותו הטלתי ובעונש המאסר המותנה אותו הפעלתי, בחופף, כך שסה"כ מוטלים על הנאשם שישה חודשי מאסר, אותם יישא בעבודות שירות. עבודות השירות תבוצענה בהתאם להמלצת הממונה על עבודות השירות במועצה הדתית נשר, תחילת עבודות השירות ביום 20.08.2018. מובהר לנאשם כי עליו לבצע את עבודות השירות לשביעות רצון הממונה וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיען והוא יישא ביתרת התקופה בבית מאסר.

ג. 3 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מהיום כל עבירה על פקודת הסמים שהיא פשע.

ד. קנס בסך של 3,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 6 תשלומים חודשיים רצופים ושווים החל מיום 01.08.2018. היה והקנס או שיעור משיעוריו לא ישולם במועד - תעמוד יתרת הקנס לתשלום מידי.

ה. אני פוסל את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה וזאת לתקופה בת 4 חודשים. מובהר לנאשם כי עליו להפקיד את רישיון הנהיגה שברשותו, או תחליף, על מנת שמניין הפסילה יחל ואולם מובהר כי תחילת הפסילה היא מידית.

בחלוף תקופת הערעור, אני מורה על השמדת המוצגים - סמים ומשקל.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"א תמוז תשע"ח, 24 יוני 2018, במעמד הצדדים.